

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 133/08-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. marca 2008 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. J. K., T., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12 CoE 7/06 z 26. októbra 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. J. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 8. februára 2007 faxom a 9. februára poštou doručené podanie MUDr. J. K., T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktoré bolo označené ako „*Sťažnosť podľa článku 127 Ústavy Slovenskej republiky*“. Z jeho obsahu vyplynulo, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 12 CoE 7/06 z 26. októbra 2006, ktorým mu ako povinnému neboli priznané trovy výkonu rozhodnutia zastaveného na základe ustanovenia § 372m ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že 26. mája 2005 podal bývalý Obvodný úrad V. proti povinnému (sťažovateľovi) návrh na výkon rozhodnutia predajom hnutelných vecí na Okresnom súde Vranov nad Topľou na základe vykonateľného rozhodnutia Okresného úradu V. č. k. Pr. 2002/000150-9 z 8. júla 2002. Toto konanie Okresným súdom Vranov nad Topľou vedené pod sp. zn. 7 E 77/05.

Okresný súd Vranov nad Topľou výzvou sp. zn. 7 E 77/05 zo 4. júla 2005 vyzval sťažovateľa na uhradenie pohľadávky oprávneného a oznámenie súdom žiadaných skutočností. Predmetná výzva bola doručená sťažovateľovi 12. júla 2005. Na základe sťažovateľovej námietky zaujatosti krajský súd uznesením sp. zn. 2 NcC 15/2006 z 23. marca 2006 vylúčil sudcov Okresného súdu Vranov nad Topľou z prerokovávanía a rozhodovania vecí a prikázal vec na prerokovanie a rozhodnutie Okresnému súdu Humenné (ďalej aj „okresný súd“), kde bola vec zaevidovaná pod sp. zn. 10 E 1/06.

Právnej zástupkyňi sťažovateľa bolo 7. júla 2006 doručené uznesenie Okresného súdu Humenné sp. zn. 10 E 1/06 z 28. júna 2006, ktorým konanie zastavil a oprávnenému právo na náhradu trov konania nepriznal. Uvedené rozhodnutie vydala vyššia súdna úradníčka. Ako vyplýva z poučenia uvedeného v predmetnom rozhodnutí: „*Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.*“ Podaním z 2. augusta 2006 sťažovateľ žiadal, aby okresný súd vydal uznesenie, ktorým by mu priznal náhradu trov konania. Právnej zástupkyňi sťažovateľa bolo 8. decembra 2006 doručené uznesenie krajského súdu sp. zn. 12 CoE 7/06 z 26. októbra 2006, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu v napadnutej časti - oprávnenému nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Podľa názoru sťažovateľa z označených právnych predpisov (čl. 46 ods. 1, čl. 142 ods. 1, 2 a 3 ústavy; § 137, § 146, § 151, § 251 ods. 4 a § 372m OSP) a z uvedených skutkových okolností vyplýva, že uznesením krajského súdu sp. zn. 12 CoE 7/06 z 26. októbra 2006 došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie vecí „*zákonom stanoveným postupom súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.*“

Sťažovateľ poukazuje na to, že podanie, ktoré krajský súd posúdil ako odvolanie, podal okresnému súdu, pričom sa dožadoval vydania rozhodnutia o trovách konania, ktoré vznikli povinnému. Okresný súd o návrhu na rozhodnutie o trovách konania povinného nerozhodol, rozhodol o ňom krajský súd ako o odvolaní proti rozhodnutiu súdu I. stupňa.

V predmetnom konaní sa sťažovateľ podaním z 2. augusta 2006 domáhal toho, aby okresný súd rozhodol o náhrade trov konania, pričom poukazujúc na dôvod zastavenia konania žiadal, aby mu v súlade s ustanovením § 146 ods. 2 OSP súd priznal náhradu trov konania proti oprávnenému. Krajský súd vo svojom odôvodnení napadnutého rozhodnutia potvrdil uznesenie okresného súdu tak, ako bolo súdom I. stupňa vydané, teda bez výroku o trovách konania, ktoré povinnému vznikli. Takéto rozhodnutie krajského súdu nemá oporu v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku vzťahujúcich sa na danú vec.

Krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia odvoláva na ustanovenie § 372m ods. 3 OSP, podľa ktorého, ak oprávnený v zákonom stanovenej lehote, teda do 28. februára 2006, neoznámil súdu podanie návrhu na vykonanie exekúcie, súd konanie o výkon rozhodnutia zastaví uznesením, proti ktorému odvolanie nie je prípustné a neprizná oprávnenému v tomto prípade právo na náhradu trov konania. Toto zákonné ustanovenie však nijakým spôsobom nevyklučuje platnosť ustanovenia § 146 ods. 2 OSP, ani ustanovenia § 151 ods. 1 a 2 OSP. Citované zákonné ustanovenie, teda § 372m ods. 3 OSP, hovorí len exaktne o tom, akým spôsobom má súd rozhodnúť o náhrade trov konania pre oprávneného. Neupravuje však spôsob, akým má súd rozhodnúť o náhrade trov konania pre povinného, a v tomto prípade je teda namieste aplikovať všeobecné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o náhrade trov konania. Dokonca aj v prípade, ak by súd nepriznal povinnému náhradu trov konania, mal o tejto náhrade v súlade s ustanovením § 151 OSP rozhodnúť.

Pokiaľ okresný súd, ako aj odvolací súd postupovali a rozhodli iným spôsobom, zasiahli tým do základného práva sťažovateľa zakotveného v čl. 46 ods. 1 ústavy. Argumentácia odvolacieho súdu o tom, že priznávať práva možno len v súlade so

zákonom, je správna, ale sám odvolací súd sa týmto právnym názorom neriadil. Právo na náhradu trov konania totiž priznáva sťažovateľovi ustanovenie § 146 ods. 2 OSP.

Úlohou ústavného súdu nie je preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, ktorým patrí výklad zákonov a ich aplikácia. Ak však výklad a aplikácia týchto zákonov nie je súladná so základnými právami, ktoré sťažovateľovi vyplývajú z ústavy, potom je daná právomoc ústavného súdu na preskúmanie a zrušenie takéhoto rozhodnutia. V danom prípade ide práve o situáciu, keď všeobecný súd vykladal a aplikoval ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a po prerokovaní veci navrhuje rozhodnúť týmto nálezom:

„Právo sťažovateľa na prejednanie veci zákonom stanoveným spôsobom súdom podľa článku 46 ods. 1 ústavy bolo uznesením Krajského súdu v Prešove sp .zn. 12 CoE 7/06 zo dňa 26. 10. 2006 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12 CoE 7/06 zo dňa 26. 10. 2006 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Prešove v porušovaní vyššie uvedených právach sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 50.000,- Sk.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že nepriznaním náhrady trov sťažovateľovi ako povinnému uznesením krajského súdu sp. zn. 12 CoE 7/06 z 26. októbra 2006, ktoré mu vznikli do zastavenia výkonu rozhodnutia podľa ustanovenia § 372m ods. 3 OSP, došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu.

Sťažovateľ inicioval priestupkové konanie, pretože sa domnieval, že bol proti nemu spáchaný priestupok proti občianskemu spolunažívaniu. Okresný úrad V. rozhodnutím č. k. Pr. 2002/000150-9 z 8. júla 2002 zastavil konanie, keďže skutok nie je priestupkom. Zároveň rozhodol, že sťažovateľ je povinný uhradiť štátu trovy konania spojené

s prerokovávaním priestupku v sume 150 Sk. Obvodný úrad V. nebol úspešný vo vymožení tejto pohľadávky prostredníctvom správneho konania, a preto podľa § 72 ods. 2 Správneho poriadku požiadal o výkon rozhodnutia predajom hnutel'ných vecí súd.

V priebehu konania o výkon rozhodnutia zákonodarca zákonom č. 341/2005 Z. z., ktorým sa mení a doplňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov zásadným spôsobom zmenil právnu úpravu. Uvedenou novelou bola zrušená podstatná časť šiestej časti Občianskeho súdneho poriadku. Jedinou možnosťou núteného výkonu rozhodnutia sa stalo exekučné konanie podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“).

Zákonodarca vyriešil otázku výkonov rozhodnutia neukončených do 31. augusta 2005 tým spôsobom, že oprávnený musí podať do 6 mesiacov od 1. septembra 2005 návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku a zároveň túto skutočnosť oznámiť súdu. V prípade, ak oprávnený neoznámil súdu, že podal návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku, súd konanie o výkon rozhodnutia zastavil.

Podľa § 372m ods. 3 OSP súd neprizná oprávnenému v tomto prípade právo na náhradu trov konania. Dôvodová správa vo vzťahu k uvedenému ustanoveniu mlčí. Možno sa domnievať, že jeho účelom bolo vylúčiť možnosť, aby sa oprávnený obohatil na zhode (súbehu) zmeny právnej úpravy a jeho pasivity. Tým, že zákonodarca nevyriešil explicitne náhradu trov povinného, ponechal túto otázku súdnej interpretácii.

Podľa názoru ústavného súdu, platná právna úprava umožňuje dva výklady. Podstatou právnej situácie je skutočnosť, že zásah do prebiehajúceho konania urobil zákonodarca zmenou právnej úpravy. Podľa jedného z možných výkladov je § 372m OSP lex specialis a nepredpokladá náhradu trov povinnému, pretože v danom prípade nejde, vzhľadom na uvedený zásah zákonodarcu, o klasický prípad zastavenia konania na základe procesného zavinenia oprávneného. V prerokovávanej veci výkon rozhodnutia nebol zo strany oprávneného vedený nezodpovedne a nebol použitý „*k šikane*“ povinného. Možno

dodat', že povinnému náklady spravidla nevznikajú a zastavenie konania môže byť na jeho prospech, hoci samozrejme v zmysle hmotnoprávnom dlžníkom ostáva.

Podľa iného z možných výkladov by bolo možné na vec aplikovať ustanovenie § 271 OSP a zaviazat' tak oprávneného k náhrade trov povinnému, pretože pasivita oprávneného zapríčinila (spolu so zmenou právnej úpravy) zastavenie konania. Podľa ustanovenia § 271 OSP, ak dôjde k zastaveniu nariadeného výkonu rozhodnutia, súd rozhodne o náhrade trov, ktoré účastníkom uskutočňovaním výkonu rozhodnutia vznikli, podľa toho, z akého dôvodu k zastaveniu výkonu rozhodnutia došlo. Môže tiež zrušiť dosiaľ vydané rozhodnutia o trovách výkonu, prípadne uložiť oprávnenému, aby vrátil, čo mu povinný na trovy výkonu rozhodnutia už zaplatil.

Nie je teda nutná aplikácia tretej hlavy tretej časti Občianskeho súdneho poriadku tak, ako to uvádza sťažovateľ. Pri uplatnení tohto výkladu je však problémom už uvedené procesné zavinenie, ktorým by mohla byť len pasivita oprávneného po zmene právnej úpravy. Výkon rozhodnutia, ako je známe, je ovládaný zásadou dispozitívnou, a teda oprávnený nemal povinnosť trvať na pokračovaní konania.

Obidva výklady sú rovnocenné. Ani jeden z nich však nemôže úplne uspokojivo vyriešiť problém spočívajúci vo voľbe toho, kto má niesť náklady vzniknuté v dôsledku zmeny právnej úpravy. Ústavný súd konštatuje, že obidva výklady sú z hľadiska práva na súdnu ochranu akceptovateľné, a teda rozhodnutie krajského súdu, ktoré vychádza z jedného z prípustných výkladov, nemožno hodnotiť ako arbitrárne, a tým porušujúce sťažovateľovo právo na súdnu ochranu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2008